

Kronisk bugspytkirtel betændelse

Hvad er bugspytkirtlen?

Bugspytkirtlen er en kirtel, som ligger bag mavesækken og har en udførselsgang, der munder ud i tolvfingertarmen. Kirtlen udskiller "bugspyt", som indeholder enzymer, der nedbryder den mad, vi spiser, så den kan optages i tarmen. Desuden producerer kirtlen insulin.

Hvad er betændelse i bugspytkirtlen?

Ved betændelse i bugspytkirtlen kan dette både komme som voldsomme, akutte anfald med smerter, men det kan også komme snigende, uden at du egentlig mærker ret meget. I begge tilfælde kan der komme arvæv i kirtlen. Arvævet skrumper og ødelægger mere eller mindre den normale struktur og funktion. Et enkelt anfald af bugspytkirtel betændelse går som regel over uden følger, men ved gentagne anfald kan der komme skader, der måske først viser sig senere.

Hvad mærker jeg selv?

Alt efter hvordan sygdommen udvikler sig, kan der være smerter, diarre, vægttab (fordi du ikke kan optage næringen i den mad, du spiser), eller sukkersyge (diabetes), fordi kirtlen ikke kan producere insulin. Smerterne er ofte det værste problem. Nogle har ingen smerter, eller kun af

og til. Andre har – i perioder – voldsomme smerter. Der kan også komme forsnævring af galdegangen eller tolvfingertarmen pga. arvævet.

Hvad kommer sygdommen af?

Betændelse i bugspytkirtlen kommer, fordi fordøjelsesenzymerne i bugspyttet begynder at virke inde i selve kirtlen i stedet for ude i tarmen. Dette giver betændelse, med arvæv og skrumpning, og selve kirtlen ødelægges. I mange tilfælde er der ikke nogen forklaring på, hvorfor dette sker, men en del tilfælde skyldes galdesten eller overforbrug af alkohol. I ganske få tilfælde er sygdommen arvelig.

Kronisk betændelse af bugspytkirtlen kan udvikles langsomt over flere år, før den giver symptomer, men kan også opstå efter et eller flere tilfælde af akut bugspytkirtel betændelse.

Hvad kan der gøres ved smerterne?

Hvis smerterne kommer på grund af et akut anfald af bugspytkirtel betændelse er den vigtigste behandling smertestillende medicin, evt. med indlæggelse på hospital. Nogle gange kommer der smerter på grund af arvæv i kirtlen. Der kan være vandblærer (cyster), eller stop i udførselsgangen fra kirtlen. Der kan også komme sten -

enten i selve kirtlen - eller i udførsels-
gangen.

Er det en cyste som er årsag til
smerterne, kan den punkteres og
tømmes under vejledning af ultralyds-
scanning. Er der forsnævring eller sten
i udførselsgangen, kan vi med en bøjelig
kikkert (gennem munden) undersøge
tarmen og udførselsgangen fra bugspytkirtlen og fjerne stenene,
udvide gangen, eller lægge et tyndt
plasticdræn op gennem forsnævringen.
Denne undersøgelse/behandling kaldes ERCP.

Hvilke symptomer er der, hvis bugspytkirtelen ikke fungerer?

Som regel bliver kirtlen langsomt
dårligere til at udskille bugspytt og
insulin, og tegn på sukkersyge kan
være det første symptom. En blod-
prøve eller urinprøve kan vise, om du
har sukkersyge. For lidt bugspyt kan
på langt sigt give vægttab, fordi du
ikke kan optage næring fra maden.
Af denne årsag kan der også komme
fedtet, ildelugtende diarree. For at
undersøge om diarreen skyldes betændelse
i bugspytkirtlen kan en undersøgelse
af afførings prøver over 3 dage
være med til at afklare dette.

Endvidere kan vi undersøge afføringen
for elastase (et enzym der produceres
af bugspytkirtlen).

Hvad kan jeg selv gøre?

Hvis årsagen til sygdommen er
overforbrug af alkohol, er det helt
afgørende at du stopper med at drikke.
Dette kan formentlig standse udvikling
af sygdommen og ofte mindske
smerterne betydeligt.

Ryger du, udvikler sygdommen sig
værré, end hvis du ikke ryger.

Medicin ved bugspytkirtel betændelse

Smertestillende

Ved anfald af smerter kan det være
nødvendigt med kraftigt virkende
smertestillende medicin - nogle gange
med morfin præparater. Da sygdommen
er kronisk, er vi ofte meget
tilbageholdende med morfin. Det kan
være meget svært at sætte forbruget
af morfin ned igen, når smerterne
aftager - du risikerer at blive afhængig
af morfin.

Vi laver i samråd med dig en plan for,
hvordan du kan håndtere smerterne
ved kraftige anfald af smerter.

Medicin til fordøjelsen (enzym)

Manglen på enzymer til at fordøje
maden behandles med diæt og
enzymtilskud i form af kapsler. Det
er vigtigt at tage kapslerne mens du
spiser, så stofferne virker samtidigt
med, at maden er i tarmen. Tag 1.
kapsel efter at 1. mundfuld mad er
sunket, og 2. kapsel midt i måltidet.

Ved mindre måltider er det nok med 1 kapsel efter 1. mundfuld.

Det er vigtigt at melde tilbage om enzym kapslerne virker, idet vi så kan ansøge Lægemiddelstyrelsen om tilskud - det er ellers ret dyrt.

Medicin for sukkersyge

Nedsat produktion af insulin behandles som sukkersyge i øvrigt, dog er det sjældent nødvendigt at give insulin. Ofte er behandling med diæt og medicin som ved type 2 diabetes tilstrækkelig.

Opfølgning

Vi anbefaler, at du har tilknytning til en speciallæge i mave-tarm sygdomme til jævnlig opfølgning på, hvordan du har det.

Kontakt

Har du spørgsmål i forhold til din behandling er du velkommen til at kontakte os.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal blue lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for writing. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, leaving small margins at the top and bottom. There are no vertical margin lines or other markings on the page.

Egne notater

This image shows a single page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Aleris Hospitaler - Vest

Aalborg

Sofiendalsvej 97
DK - 9200 Aalborg SV
Tlf. +45 3637 2750
aalborg@aleris.dk

Aarhus

Brendstrupgårdsvej 21 A, 1. sal
DK - 8200 Aarhus N
Tlf. +45 3637 2500
aarhus@aleris.dk

Odense

J. B. Winsløws Vej 17B
DK - 5000 Odense
Tlf. +45 3637 2880
odense@aleris.dk

Esbjerg

Bavnehøjvej 2
DK - 6700 Esbjerg
Tlf. +45 3637 2700
esbjerg@aleris.dk

Herning

Poulsøvej 8, 2. sal
DK - 7400 Herning
Tlf. +45 3637 2600
herning@aleris.dk

Aleris Hospitaler - Øst

København

Gyngemose Parkvej 66
DK - 2860 Søborg
Tlf. +45 3817 0700
kobenhavn@aleris.dk

Ringsted

Haslevvej 13
DK - 4100 Ringsted
Tlf. +45 5761 0914
ringsted@aleris.dk

www.aleris.dk